

RVDIMEN

TORVM COSMOGRAPHICO.

rum Ioan. Honteri Coronensis libri III. cum
tabellis Geographicis elegantissimis.

De uariarum rerum nomenclaturis per
classes, liber I.

*1/2e Honteri
manus in Bursa
Vngarorum*

TIGVRI APVD FROSCHO.

nerum. Anno, M. D. XLIX.

Mathes. 865.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and appears to read:

Handwritten
writing in
the
margin

RVDIMENTORVM COSA

mographicorum Ioannis Honteri Co-

ronensis Liber I.

Celorū partes, stellis cum flatibus, urbes,
Regnāq; cum populis, sparsas & in a-
quore terras

Montesq; & fluxuos, iunctisq; animalia plantis:

Officia ac sectas uarias, operumq; labores,

Morborumq; simul species & nomina dicam.

Mundus in æthereum, qui desuper imminet orbi,

Inq; elementorum duplicatur corpora primum.

Aethereus duplexes sphaerarum continet orbes,

Fixaq; cum septem stellis errantibus astra.

Maiores cycli, qui mundum partibus æquis

Distribuant, ut signifer æquatorq; feruntur:

Quemq; diēs medius designat, & imus horizon,

Lacteus, ac duo qui ducuntur ab axe coluri.

Zodiacus primum bisēnis undiq; signis

Conspicius, tropicum attingens obliquus utrunq;

A summo cancrum, capricornum cernit ab imo.

At qui signiferum rectus secāt, inq; priori

Lanigeri libræq; gradu lucem æquat & umbras,

Æquator, media in mundi regione locatur.

LIBER

Qui paribus spacijs occasum cernit & ortum
 Circulus, & gemino concurrit semper in axe:
 Discernitq; diem, uariatq; me sembrinus orbem.
 Hinc medium sphaerae superum distinguit ab imo
 Alter, & is caeli primum terraeq; supremum
 Coniungens, fertur (quia uisum finit) horizon.
 Lacteus hinc sequitur candore notabilis ipso,
 Qui solus caelo spectatur nocte sereno,
 Transuersusq; diu geminum praetermeat axem.
 Mox bini subeunt, qui quattuor ante relatos,
 Seq; secant, gemino coeuntes cardine mundi,
 Tempora qui signant anni, caelumq; per astra,
 Quattuor in partes diuisum mensibus aequis.

Hinc alios numerant praedictis orbe minores,
 Qui per inaequales diducunt sidera partes.
 Circulus ad boream complectitur Arcton, & intus
 Sidera concludit liquidum fugientia pontum.
 Alter ad aequi defixus sidera Cancri,
 Solstitio longum cogit decedere Solem.
 Tertius hunc ultra Brumalis nomine dictus,
 Quo noctem tropico sol porrigit in capricorno.
 Vnus ab his superest extremo proximus axi,
 Quem terris pressum notius describit horizon.
 Hisq; parallelis zonis tibi quinq; profundum

Diuiditur

PRIMVS.

Diuiditur cœlum, totidemq; plagæ orbe premuntur,
 Quærum quæ media est, uix est habitabilis æstu:
 Nix tegit alta duas, totidem inter utraq; locatæ
 Temperiem retinent mista cum frigore flamma.
 Hanc nos incolimus, contraq; antichthones illam.
 Nec dubium antipodes multis consistere terræ
 Partibus, ad centrum directis undiq; plantis.
 Puncta duo cœlum in paruos ubi uoluitur orbes,
 Constituere polos, geminoq; à cardine mundi
 Per centrum terræ tenuis deducitur axis.

Signifer hinc bissex obliquat sidera, quorum
 Sex uidet ad boream, sex æquidialis ad austrum.
 Terdenis gradibus signum distinguitur unum,
 Bis tricena gradus memoratur habere minuta.
 Atqui signorum uaria est natura genusq;,
 Mascula sunt, aries, gemini, leo, libra, sagitta,
 Fusor aquæ, iunctumq; simul sortita calorem.
 At sibi scæmineam consciscunt frigida sortem,
 Bos, cancer, uirgo, capricornus, scorpio, pisces.
 Frigida sunt nocti, sed mascula sacra diei.
 Ipsa quoq; his anni uariantur tempora signis,
 Nanq; aries, taurus, gemini, sunt sidera ueris:
 Aestatem cancer, leo trux cum uirgine complent,
 Scorpius autumnum, et duplici cum lance sagittæ:

LIBER

Inde hyemem pisces, capricornus, aquarius addunt.

Restat adhuc eadem ternis proportio signis:
 Ingnea triplicitas aries, feruens leo, Chiron:
 Terrea sed taurus, uirgo & capricornus habentur:
 Aëream sortem chelæ, urniger atq; gemelli:
 Scorpius appropriat, piscesq; & cancer aquosam.
 Deniq; cum uegetet communis corpora uirtus,
 Singula membra tamen quoduis sibi uendicat astrum:
 Quippe aries capiti, taurus ceruicibus hæret,
 Brachia sub geminis censentur, pectora cancro.
 Sorte regit scapulas leo, uentrem atq; ilia uirgo,
 Libra tenet lumbos, & scorpius inguine regnat,
 Arcitenens femori, genibus capricornus amatur,
 Cruraq; fusor aquæ rescit, uestigia pisces.

Et quoniam uariæ currentes ordine stellæ
 Corporis æquales spacio, similesq; colore,
 Haud internosci poterant, solertia sparsas
 Struxit in effigiem & uariarum membra ferarum,
 Imposuitq; simul iunctis cognomina stellis.
 Ad boream geminas ingens Draco diuidit Arctos.
 Hinc subit Arctophylax pariterq; Corona, Lyraeq;
 Proximus Engonasis: post hunc ophiuchus & Anguis.
 Mox Aquila & Telum surgunt, & lactea Cygni
 Sidera, Pegasus hinc sequitur Delphina, simulq;

Andromede

PRIMVS.

Andromede, Cepheusq; & Cassiopea parentes,
Armatusq; gener Peseus: circum ora Medusæ
Horrida, Deltoton simul Heniochusq; feruntur,
Hinc aries, taurus, gemini, cancer, leo, uirgo,
Libraq; scorpius, arcitenens, caper, hydria, pisces.
Cetus & Eridanus post hæc uertuntur ad austrum,
Orionq; premens Leporem. Procyonq; resurgens,
Inde Canis maior stellataq; cernitur Argo,
Perq; trium loca signorum se porrigit Hydra,
Craterem dorso gestans, Coruumq; loquacem.
Hic Fera Centauro resupina tenetur, at ultra
Thuribulum, notæ Piscis fugit astra Coronæ.

Sunt etiam propriæ dictorum sidera partes:
Pleiades in dorso tauri sex esse feruntur,
Fronte sedent Hyades, fundendis imbribus aptæ.
Inde Propus pedibus geminorum præuia, sed quæ
In cancro nubem referunt, Præsepe uocantur,
Moxq; duo circum Præsepe feruntur Aselli.
Regia stella nitet generosi in corde leonis,
Virginis in summa gestatur Spica sinistra,
Sed Protrygeta subit prope dextram uirginis alam,
Quattuor in dextra quæ conspiciuntur aquari,
Vrnam: at quæ pisces connectunt, Vincula dicunt.
Nodus inest Vincolo: pedibus subiecta Bootæ

LIBER

Arcturi stella insequitur Plaustrumq; Bouesq;
 Postremas Helices stellas: humeroq; sinistro
 Heniochi residet sidus pluuiæ Capellæ,
 Inq; manu læua geminus discernitur Hædus.
 Ast argo in summa micat inclyta stella Canopi.
 Sirius inde Canis fixus maioris in ore.

Hinc tibi per medium septem decliue feruntur,
 Saturnus, Sol, Luna, Venus, Mars, Iupiter, Hermes
 Fixa quidem toto circumuoluuntur olympo
 Sidera, sed proprios retinent errantia motus:
 Semper enim currunt fixis contraria stellis,
 Atq; domos habitant bisseña per astra, suasq;
 Exercent illic proprio quisq; ordine uires.
 Luna tenet cancrum, geminos cum uirginis astro
 Mercurius, tauro & chelis Venus ipsa quiescit.
 Feruidus inde leo Soli, sed scorpius ardens
 Atq; aries Marti cedunt: hinc piscis uterq;
 Centaurusq; Iouem, Saturnum fusor aquarum
 Rectorem agnoscit, simul egocerotis & astrum.

At planetarum in rapidis distantia signis,
 Dicitur aspectus, quo se impediuntq; iuuantq;
 Cum duo planetae alterutris distare uidentur
 Sextam signiferi partem, uel per duo signa,
 Aspectus fertur sexangulus: at tria quartam

Zodiaci

PRIMVS.

Zodiaci partem cum stant per signa planetae,
 Conspicitur facies quadrangula: tertia sed pars
 Signiferi, reddit per quattuor astra trigonum.
 Deniq; per mediam contraria sidera partem
 Eminus aspectum soliti firmare planetae:
 Ac certis spacijs concurrere rursus eodem
 In signo quoties superi obscurantur ab imis.
 Sunt etiam aduersa gemini se parte secantes
 Orbes, quos faciunt Solis Lunaq; meatus:
 Sectio qua Phoebe gelidas ascendit ad arctos,
 Hac eadem caput est: sed et altera cauda draconis,
 Quà Luna imbriferum cursu descendit ad austrum.

Accipe quo spacio perlustrent signa planetae:
 Saturnus cursum duodena per astra rotatum
 Motu retrogrado terdenis conficit annis.
 Bissenisq; Iouis bissenà perambulat astra
 Sidus: at ipse duos graditur Mars amplius annos.
 Sol in se sua per uestigia colligit annum.
 Signa Venus, dubiusq; anno minus amplius Hermes,
 Sed bis quindenis percurrit Luna diebus.

Hinc ortum triplicem nobis posuere priores,
 Quo stelle ascendunt, obituq; sub æquora pergunt.
 Cosmicus exorto stellas cum sole reducit,
 Cum simul aduersa tingunt se Tethyos undis.

LIBER

Occiduo Chronicus surgentes cernit horizon
 Sole & in opposita stellis regione cadentes.
 Quin ubi Phoebus equis summo procul axe recessit,
 Incipiunt stelle sensim apparere minores.
 Mox cum sol propior flammis opera omnia lustrat,
 Astra polo fugiunt, quorum simul agmina cogit
 Lucifer & cœli statione nouissimus exit.

Ut stelle in longum primo distare uidentur
 Arietis à puncto, sic has ecliptica monstrat
 Linea signiferi in latum cœsisse. Per axem
 Et fortunatas quæ transit linea terras,
 Inde quidam trahitur distantia longa locorum.
 Sed spaciū latum est, quod ab æquatore recedit,
 Atq; poli gradibus respondet ubiq; leuati.
 Declinat sidus, cum distat ab æquidiali.
 Eleuat, ex imo quod in altum mittit horizon.

Messembrinorum quiuis semisse recepto,
 Quindenique gradus, respondent protinus horæ
 Vnius spacio: sex & triginta feruntur:
 Quisq; gradus denos retinet: quantoq; recedit
 Longius à medio noctes æquante diesq;
 Orbe, magis coiens geminum decrescit ad axem,
 Aestiuosq; dies numerosis explicat horis.
 At gradus in longum, sub cyclo scilicet æquo:

PRIMVS.

In latum, stadijs respondet ubiq; locorum
 Quingentis, quorum spacia hæc tibi carmina signant,
 (Quattuor ex granis digitus formabitur unus.
 Est quater in palmo digitus, quater in pede palmus:
 Quinq; pedes passum faciunt, passus quoq; centum
 Quinq; & uiceni stadium dant: sed miliare
 Octo dabunt stadia, & duplatum dat tibi leucam.)
 Milleq; bis decies passus nunc iura diurnum
 Constituere uia spacium: miliaria forte
 Quattuor, exiguoue minus nostratia reddunt.

Inferior mundus tellure & aqua, aëre & igne,
 Dicitur ex primis rerum consistere causis:
 Ex quibus assiduis uicibus modò cuncta creantur,
 In quæ iterum, quicquid natum est, natura resoluit.
 Aëris ætherco uis est stabilita sub igne,
 Quæ sibi dissimilis triplici regione notatur,
 Summa calet, media est gelidissima, proxima utrunq;
 Aestatem ac frigus diuerso tempore sentit.
 Quippe uapor duplex ascendit in aëre, primus
 Crassus & humidior propria grauitate tenetur:
 Aridus atq; calens sine pondere profilit alter.
 Ex humente quidem concreescere sæpe feruntur
 Hybernæq; niues, matutinæq; pruinae,
 Largior & crassis descendens nubibus imber,

LIBER

Roresq; nebuleq;, & mista grandine nimbi.
 E sicco alterna generantur sorte uapores,
 Fulgura cum tonitru, rapidi cum fulmine uenti.

Nomina uentorum posthac patriamq; docebo:
 Quattuor oppositis ueniunt è partibus orbis,
 Quos circum uarij dextra laeuq; feruntur,
 Impelluntq; leues aduersis flatibus auras.
 Frigidus à summo descendit Apactias axe,
 Circius ad zephyrum, Boreas hunc cingit ad ortum.
 Auster ab aduerso pluuias inducit olympo,
 Ab Lybe qui dictum, dictum quoq; spectat ab Euro.
 Insuper & uerno flat Subsolarius ab ortu,
 Solstitium huic sociat retrahentem nubila uentum,
 Brumalesq; tropæ uiolentum flatibus Eurum.
 Occiduo Zephyrus de cardine spirat, at ipsum
 Africus hyberno contingit sole cadente,
 Ac simul Argestes æstiuo solstitiali.

Tempus & ad solidam propius descendere terram,
 Quæ centro in medio penitus firmata quiescit.
 At circum roseis sol uectus ubiq; quadrigis,
 Exortu lucem, discessu procreat umbram.
 Eclipsimq; facit, si quando corpora lunæ
 Obiectu terræ radijs intacta relinquit.
 Oppositisq; leuem pingit sub nubibus Irim.

Nec

PRIMVS.

Nec dum etiam solitas diuersis mensibus anni
Continuare uices, uariasq; nouare locorum
Perpetuo cessat motus discrimine formas.

Longa parallelis est subdita terra duobus,
Vnde dies mediam ab reliqua distinguitur horam:
Climaꝑ; in oppositis memoratur partibus orbis.
Atq; hinc per Meroen, per niloticamq; Syenen,
Et per Alexandri, rhodij quoq; Apollinis urbes.
Perq; Hellepontum atq; Borysthenis ostia currunt,
Riphæasq; arces, quibus additur ultima Thule.
Inde per antithesim contraria climata longas
Imparibus spacijs uariant noctesq; diesq;.
Quinetiam tellus uaria ratione uocatur,
Insula, continuum simul et peninsula, et isthmus.
Aequoreos itidem fluctus, quibus abditus orbis,
Oceanum appellant, pelagusq; sinumq; fretumq;.

RVDIMENTORVM COSA
mographicorum Liber II.

Nunc quoque terrarum triplices percurrere
partes,

Europæ, pariterq; Asiæ, Libyæq; calentis
Aggrediar, priscis miscens noua nomina regnis.

Namq; uelut rerum cursus sub sole per orbem
Incertis uicibus nunc huc, nunc fluctuat illuc,
Nec retinere ualet stabilem per secula sortem.
Sic olim indigenus bello, fame, peste fugatis,
Nomina sæpe nouis sunt commutata colonis.
Finibus Europæ clauduntur Iberica regna,
Quæ prima oceanum spectant, solemq; cadem em.
Hinc sursum uersus borealia littora Galli,
Germaniq; tenent, et gentes Sauromatarum,
Quæ Scythiam partim contingunt solis ab ortu:
At Scythiam Thraces opibus belloq; superbi,
Et Macedum quondam clarissima regna sequuntur.
Græcia dehinc notium longe procurrat ad axem,
Cui Peloponnesus bimari coniungitur Isthmo.
Hinc procul ionios exceptans margine fluctus
Adriæ, Illyricis Italos seiungit ab aruis.
Europæ medium Dacorum regna tenent: mox

Pannonia

S E C V N D V S.

*Pannonia tellus uicinis iuncta Polonis,
Vndiq; terrificis premitur nimis obuia bellis.*

*Principioq; triplex Hispania continet urbes,
Betica quas posuit, quæ nunc Granata uocatur:
Quasq; Tagus spectat per Lusitanica regna,
Quæ modo Castiliæ mutato nomine tellus,
Galliciæ simul & Portugallensis habetur.
Et quas præcipiti cursu pertransit Iberus,
Qui per Nauarram tarracconensia rura
Obliquus fugiens, pelagi coniungitur undis.
Corduba principio præpollet, & Ispalis urbes,
Priscæq; Tartessus, Paxiulia, Compostella,
Hinc & Vlyssippo simul & Salmantica, moxq;
Illipule magnæ & geminæ Carthaginis arces.
Tolletum, infelixq; olim Numantia, Burgis,
Mœniaq; Emeritæ, & Gallis uicina Gerunda:
Tum Pompeiopolisq; Augusta; cæsaris, atq;
Tarraco quæ nomen citimo dedit inclyta regno.
His iungas ueterem cum Barchinone Saguntum,
Dertosa;q; urbemq; Valentis nomine dictam,
Ac plures alias, ubi non obscura feruntur
Flumina, & hesperio recludunt ostia ponto,
Bætis, Anas, Doriæq; simul Mini; q; fluenta,
Et Tagus auriferis passim fœcundus arenis,*

LIBER

Hic Sacrum, Nerium, promontoriumq; Trileucæ
 Oceano incumbunt: pelago Scombraria, Calpe,
 Quæ sociam spectat trans æquora stricta columnarum.

Gallica Pyrene sublimi uertice regna
 Hispanis terris discernit solis ab ortu,
 Quatuor in partes diuisa: Aquitania prima est,
 Celtica quam sequitur: sed Belgica Narbonensem
 Desuper arctois submotam spectat ab oris.
 Has nunc alternis uicibus tenuere minores,
 Gasconij Turonensesq; nouiq; Britanni,
 Normandi, Franci, Burbonenses & Auerni,
 Picardi Flandriq; Hanones ditesq; Brabanti,
 Campaniq; & quos Burgundia prisca Sabaudis,
 Ac Delphinatus pariterq; Proincia iungunt.
 Verum Aquitanorum celebres memorabimus urbes:
 Primaq; Burdegala est, post hanc Genebumq; tenetur,
 Et Turonensis tellus, & Auaricon, Andes.
 Lutetiam inde colunt, & Lugdunensia Celtæ
 Mœnia, sed cessit Rotomagus in ordine Belgis,
 Et Gandauorum populi, ciuesq; Louani.
 Tullion hinc Lotharingorum atq; metensia rura
 Intermixta manent germanis undiq; terris.
 Cis Rhodanum Auenion iacet, Allobrogumq; Viennæ:
 Mox Arclas Geneuæq; lacus, Vifonion, atq;

Masilia

S E C V N D V S.

*Masilia externis quondam constructa colonis.
 Vltior Narbo, Mons pessulus atq; Tolosa.
 Sequana post Mosam, Ligeris, fluiuiusq; Garumna,
 Oceani repetunt diuersa per ostia fluctus.
 In medium pelagus concordi fluminis alueo
 Ipse Araris Rhodanusq; Isara atq; Druentia currunt:*

*Germanas etiam terras prope flumina Rheni,
 Atq; alias alio iungam sub sole iacentes.
 Occiduas partes gens martia Germanorum
 Heluetij, simul & Vasti colit incola regni:
 Moxq; Sicambrorum populi, cultiq; Bataui.
 Cimbrica cum Frisij Septem subiecta trioni
 Chersonesus habet Pomeranos proxima saltus.
 Slesia sed roseos solis consurgit ad ortus.
 Inde Morauorum transgressus rura uidebis
 Austriacos colles & campos uitibus aptos.
 At Styriae scopuli, rarisq; Carinthia campis
 Australes, tangunt Athesina cacumina: moxq;
 Heluetiae summis æquandæ nubibus alpes,
 Quattuor in partes aliò currentia fundunt
 Flumina, Danubium, Rhenum, Rhodanumq; Padumq;.*

*Interiora tenent diuersis Teutones arua
 Nominibus, iuxta Hercyniam cultissima syluam
 Rhoetia Vindelicos Virtembergensibus agris*

LIBER

Diuidit: Alfaciam post hos Franconia iungit
 Hefſorum populis: quin & Turingia Miſnæ
 Saxonas ac Marchos ſociat, ſed Norica tangit
 Oppida, coninuis munita Boëmia ſyluis.

Trans Rhenū celebris Conſtancia prima tenetur,
 Mox Baſilea, ſimulq; Argentinenſia rura.
 Treueris inde uctus Maguntinenſibus aruiſ
 Iungit Aquifgranum, Agrippinenſesq; colonos.
 Geldria, Traiectum, pariterq; Amuerpia magno
 Vicinæ oceano, cis Rhenum plurima paſſim
 Oppida reſpiciunt Fryſiorum ac Veſtſala rura.
 Lipſia Brunſuigam gelidas hinc ſpectat ad arctos,
 Caſſiliam ad zephyrum, diſiunctos rurfus ad amnes
 Hinc atq; hinc geminam Francſurti diſpicit urbem.
 Aſt Erdſfordenſi ſuccedit proxima tractu
 Herbiſpolis, ſimul & uicinior Vima Tubingæ.
 Norica metropolis poſt has, & Praga ſequuntur,
 Breslaq; Lubecumq; ac Vittembergæ: ſed ultra
 Danubium, tepidoq; habitata propinquius aſtro,
 Grecia, Villacumq; Oeniq; cacumina pontis.
 Hiſq; Salisburgam ſociet, pulchramq; Viennam,
 Cumq; Ratiſſona Monachum: dehinc Vindelicorum
 Auguſtam placet, & Patauinas addere ripas.
 Hiſ quoq; largiſſui fontes miſcentur & amnes:

S E C V N D V S.

Ad Boream currunt Amasus, Visurgis & Albi;
 Rhenus, & hinc Odera, ac popularis utriq;
 Danubius reliquos secum deducit ad ortum.

At nunc Sarmaticos campos Scythiamq; niualem
 Cis Tanaim fluvium & Meotidis ampla paludis
 Aequora, sub stellis geminae lustrabimus Vrsæ.
 Hanc terram primum ueteres coluere Agathyrsi,
 Et cum Thyssagetis Nomades; rigidiq; Georgi,
 Quin & Hamaxobij plaustri sine sede uagantes,
 Basternæq; Getæq; sagittiferiq; Geloni.
 Insuper Euxino propior gens Taurica ponto,
 Taurica supra alias quondam sæuissima gentes
 Sed cultus terræ postremis mitior annis
 Contigit. Hesperiam partem, zephyrisq; propinquam
 Nunc propria duplices retinent dititione Poloni,
 Et quæ Sarmatico coniuncta est Prussia ponto.
 At Massouitas simul & Samogitia rura,
 Ad boream accliu sequitur Liuania tractu.
 Nec procul hippophagis affinis Russia Moschis,
 Iunctaq; Lithuanos tangit Podolia saltus.
 Est etiam extremo quædam sub cardine tellus,
 Ac Noriuegorum glaciale proxima ponto
 Littora & indomitæ contermina Suetia Gottis,
 Scanorumq; rigens ætæo frigore tractus.

LIBER

Sed tamen & cœlo propiora fruuntur iniquo
 Oppida, Riphæis nimis infestata pruinis.
 Atq; ideo raræ indigenis cultoribus urbes,
 Quas inter celebris Posnania prima Plocnſes
 Dantiſcoſq; pari discernit limite campos.
 Inde Toronenſi Mons regius additur urbi,
 Moxq; propinqua Rigæ Mariæburgenſibus agris
 Littora, Sarmaticiſq; caput Cracouia regni:
 Quin & Lublinæ ſociata Premislia terræ,
 Vilna quoq; & propior Leoburga tepentibus auſtris.
 Iſtula præterea, liquidiſq; Boryſthenis unda.
 Pluraq; per Scythicas currunt ſine nomine terras
 Flumina, ſtagnameſq; augent remorata paludes.
 Sed iam tempus erit propiores uiſere partes.
 Pannoniam Illyriamq; ſimul, Thracenq; cruenti
 Mauortis patriam, numium nimiumq; propinquos
 Dalmatiæ fines, uſtatamq; undiq; Boſnam.
 Myſorum inde ſolum, Dacorumq; oppida: quæ nunc
 Moldauiq; tenent, tranſalpiniq; Valachi.
 Et quæ carpathio ſeptem circūddedit arces
 Vertice, bulgaricis modò Tranſyluania terris
 Haud multum diſcluſa. Sed enumerabimus urbes:
 Regia Budenſis prima eſt, mox Agria, poſt quam
 Crennuciæ montes, Poſonenſiaq; arua ſequuntur,

Et

S E C V N D V S.

Et cum Strigonicis Cassovia prisca colonis.
 His quoq; Bellogradum, & regalem iungimus Alban,
 Emporiumq; simul Varadini, atq; alta Cibini
 Mœnia, præcipitiq; sitam sub monte Coronam,
 Quam primam Europæ Christi documenta sequentem
 Sol oriens radijs lustrat propioribus urbem.
 Mox Adrianopolis Sophiæ uicinior aruis,
 Nicopolisq; triplex iacet, & Selymbria, Varna:
 Inde Liburnorum Scardona, simulq; Ragusi,
 Quæq; tenent Ponti Byzantia littora fauces.
 Quid memorem Anchialonq; Heracleamq; Perinthuq;
 Abderamq; Maroneamq; & Olynthon & Aenon,
 Callipolimq; & quæ sociant freta Seston Abydo,
 Atq; alias, quarum iam nil nisi nomina restant:
 Imò etiam patrijs nunc uix hæremus in oris.
 Non tamen antiqui desunt regionibus amnes.
 Danubius secum defert Oenumq; Lycumq;
 Germ inos fluuios: sed aquæ septemplicis Istrî
 Nomi ne mutato decliuius undiq; ripis
 Præcipitem Drauum ic Sauum, placidumq; Tibiscum,
 Et patrium simul in Pontum comitantur Alutham:
 Strymonis Aegæo, Neßiq; Hebriq; fluent:
 Miscetur pelago. Montes quoq; partibus illis,
 Ismarus & Rhodope, coniunctisq; Orbelus Hæno,

LIBER

Et qui Dalmaticis late discernit ab oris
Rascentes populos sinuoso uertice Scardus.

Vltior Macedum tellus, quondam inclyta regna,
Cominet Albanos, mox Pæonas atq; Pelasgos
Æmæthiæ campos quoq; Mygdoniæq; recessus.
Has prope Thessalicis Magnesia iungitur agris.
Doris item spectat Locrensia rura, sed ultra
Proximat Aonijs Phocensis & attica tellus.
Trans isthmum Actoli simul & uicinus Acarnan,
Epirusq; iacet, uarijs distincta colonis.
Atq; hæc prisca quidem, nunc Turcia tota uocatur,
Helladis ac uix dum uestigia parua supersunt.
Quin igitur ueteres potius celebrabimus urbes:
Primaq; Dyrrachiū est, urbisq; ab Apolline dictæ
Mœnia, Picriæq; domus gratissima Musis.
Hinc Hypatæ Phthiæq; & Larissæ sequuntur
Oppida, mox & Opūs, & Pella insignis alumnis,
Et quæ prima fidem nostrum diffudit in orbem,
Amphipolisq; simul, necnon Berrœa Philippiq;,
Et Thebæ Baccho celebres, & Apolline Delphi.
Aulidis hinc portus, Megara & cerealis Eleusis,
Tum proprium diuæ cognomen & urbis Athenæ.
His quoq; Naupactum, Anticyram & Calydonia rura,
Lescadaq; Ambraciamq; simul, glandisq; feracem

Dodonam

S E C V N D V S.

Dodanam & celsam Buthroti iungimus urbem.
 Per Macedum fines pelagi petit Axius undas:
 Nec procul & Chabrius rapidiq; Haliacmonis amnis,
 Peneusq; fluens medius per Thessala Tempe:
 Sperchij Ismeniq; uadum, Cephissus, & acer
 Illissus, crebrasq; urgens Achelous arenas.
 Quinetiam uarij celebrantur in Hellade montes:
 Pelius, Othrys, Athos, & fato nobilis Oeta
 Herculis, & bijugo Parnassi uertice colles:
 Virgineusq; Helicon, natusq; ad sacra Cithæron,
 Ossaq; cum Pindo, maiorq; ambobus Olympus.
 Hinc spectant Adriæ prærupta Ceraunia fluctus,
 Sunion Aegæum. Sed uastas carmine terras
 Helladis emensi, bimarem transibimus isthmum.
 Ac simul argolicas & achæidas atq; Laconum,
 Et Peloponnesi reliquas per littora gentes,
 Urbibus ex proprijs dictas lustremus, & intus
 Arcadas antiquos: quibus adiicientur & urbes,
 Argosq; Sparteq; agamannoniæq; Mycenæ:
 Mox Epidaurus adest, & nobilis ære Corinthus,
 Olenus & Sicyon, Patræq; humilesq; Cleonæ.
 Gythion ac Træzen, Messene, notaq; Lerne.
 Inde Methona, Pylus. Pisarum atq; Elidis urbes,
 Mantinea, Tegeæ, Megalipoleosq; coloni.

LIBER

*Inachus Argolicos campos, Asopus Achiuos,
 Eurotas cultus Lacedæmonis irrigat agros:
 Nec procul Alpheus lapsus subter mare, qui post
 Ore Arethusa tuo siculis confunditur undis.
 Arcadiam illustres incingunt undiq; montes,
 Menala, Taygetus, Pholoë ac Stymphalides umbræ,
 Et cum Cylleno gelidi pineta Lycei.
 In mare Spiræum tendit, Maleæq; furentis
 Aëstus, & Acritas ac Tænarus ostia Ditis.*

*Hesperios procul hinc tractus, atq; itala regna
 Incingit mare quod supra, quodq; alluit infrà:
 Sed mediam duplices secat Appenninus utrimq;
 Ausoniam in partes, Adriam littusq; sinistrum
 Cum Carnis Venetiq; colunt, Galli; togati,
 Umbri Picentesq; uiri, Prisci; Sabini,
 Pelignosq; sequens Frentanus & Appulus agros.
 Hic salentini calabriq; per oppida campi,
 Magnaq; in ausonijs habitatur Græcia terris.
 Brucia Lucanos tyrreno littore primos,
 Et Campanorum letos circum æquora colles,
 Volscorumq; domos spectat, ueteresq; Latinos,
 Hinc Ligurum populos, Hetruscorumq; penates,
 Insubriumq; agros, spaciosasq; insuper urbes:
 Quæq; tenent Veneti munita palatia ciues,*

Et

S E C V N D V S.

Et Mutinæ Patauiq; arces, ditisq; Rauennæ.
 Histrorum inde iacent Tergeste, Aquileia tractus:
 Vltrà Ancona mari spectata, Bononia campis,
 Mox & Ariminon & Ferraria, Nursia, Sulmo,
 Sipuntum atq; Amiterna domus, Venusinâq; rura,
 Brundisium, Hydruntûq; propinquaq; tecta Crotonis.
 Inde Tarentinæ Metapontum iungimus urbi,
 Rhegion ac Locros, biseriq; rosaria Pæsti,
 Sirenum scopulos, promontoriumq; Mineruæ,
 Surrentum, Capuam atq; altum Præneste, Salernum,
 Parthenopesq; arcem, & Cumææ templa Sibyllæ,
 Nuceria & Nola Beneuentanosq; colonos,
 Antiphataq; domum, & circeæ littora terræ.
 Mox Caieta iacet, Sinuessaq; Tybur, Aquinum,
 Ardeaq; & rerum quondam pulcherrima Roma.
 Roma caput mundi: Perusinaq; rura sequuntur,
 Et Florentinis immissus mœnibus Arnus.
 Nec Mediulani pulchram reticebimus arcem,
 Dertonam Ticinumq; simul, Genuamq; superbam,
 Tridentum Pisamq; urbem, ueteremq; Cremonam,
 Mantua quam sequitur, Verona, Placentia, Parma,
 Atq; aliæ plures, quas præterlabitur annis
 Eridanus, post hunc Rubicon præcepsq; Timæus:
 Hinc Tifernus, & Hirpinis è montibus ortus

LIBER

Aufidus: ac Tuscum qui deuoluuntur in aequor,
 Vulturūq; celer, Silari Sarniq; fluenta,
 Cuiq; fuit rerum concessa potentia, Tybris.
 Sed quis finis erit, si prosequar omnia uerbis
 Oppida et apricos colles, syluasq; lacusq;
 Fluminaq; et campos, sinuososq; undiq; portus?
 Omnia sunt fama totum uulgata per orbem.

RVDIMENTORVM COS- mographicorum Liber III.

HActenus Europae lustratis ordine regnis,
 Et procul hinc uentis immensa per aequora uecti,
 Tandem Asiae magna populos uidemus et urbes.
 Hanc late triplici contingens littore uastus
 Alluit oceanus. Zephyris obuersa tenetur
 Inclita Syrorum tellus, Asiaq; minoris
 Portio, et antiquo notissima carmine Colchis.
 Tum uariae gentes passim deserta Scytharum,
 Mox etiam tenui felices uellere Seres,
 Tartariciq; tenent borealia rura coloni.
 Hinc oriens Scythiam trans celsum spectat Imaum,
 Regnaq; trans latum quae restant indica Gangem.
 Quinetiam interior longe procurrit ad austrum
 India, Carmanisq; propinqua Gedrosia terris.

Persidis

T E R T I V S.

Persidis inde solum sequitur, chaldaeq; regna,
Tot. aq; thuriferis Panchaia pinguis arenus.
Multa intus gentes celebres, populiq; potentes
Terrarum varios sparsim tenuere recessus.

Sed nos iam Syriae pennis aduersa fauoni
Littoraq; et terram lustremus melle fluentem.
Prima Palaestinae Sirbonidis alluit unda,
Mox et oliuiferis Iudae collibus, illinc
Phoenissas pariter gentes, Apamenaq; rura,
Verum hinc palmiferam prorsus sociabis Idumen.

At Galileorum spaciofo limite fines
Latissimus Iordan scindit Trachonitidis aruis.
Interiusq; solum bis quinque urbibus aptum,
Hinc Coelen syriam, hinc Castotidis aspicit agros:
Insuper et mediam concludunt flumine terram
Tigris et Euphrates, qui per Babylonica lapsi
Moenia, uoluuntur sinuosum in Persidis equor.

Sunt etiam egregiae dictis regionibus urbes,
Ascalo et Antipatris, pariterq; Azotia rura,
Et Samaritanis habitata Sebastia colonis.
His sacrae Solymorum aedem, Gazamq; potentem,
Casaream duplicem, et priscam iungemus Ioppen,
Cum Sidone Tyrum celebrem, et Ptolemaidis urbem;
Beryton ac Tripolim, Myriandron, Laodiceam,

LIBER

Tiberij, atq; alijs Galilaei littoris arces,
 Et Gadarenorum fines, urbemq; Scytharum.
 Nec procul Europum claramq; uidebis Edeffam,
 Nisibin, & latio maculatas sanguine Carras.
 Est quoq; diuersis non una Seleucia terris,
 Prima tenet littus, medios colit altera campos.
 Palmyra deinde subest, Hierapoleosq; coloni.
 Antiocheia duplex, quarum accolit altera Taurum,
 Altera per medium labentem cernit Orontem.
 Chrysoroas pulchro praeferfluit amne Damascum.
 Iordanisq; sacer geminus è fontibus ortus,
 Per letas ualles & amoenos undiq; saltus
 Tandem Asphaltitæ diris immergitur undis.
 Hoc tractu quondam Deus impietate superbas
 Sulfureis flammis Sodomorum perdidit urbes.
 Et Iericunta quidem similis uindicta secuta est:
 Totaq; nunc regio priscis uiduata colonis,
 Obruta desertis uestigia quærit in agris.
 At nunc præcipuos uideamus in ordine montes,
 Fœcundum cedris Libanum, celebrataq; fama
 Carmeli iuga: mox è quo Deus ipse tremendo
 Fulgure cum tonitru lapsus perterruit orbem.
 Inde duplex Casius geminato uertice surgens,
 Hinc Pelusiaca, inde Seleuci iungitur urbi.

Verum

T E R T I V S.

Verum age nunc tandem portas superemus Amani.
 Ac primos Cilicum populos, Asiaeque minoris
 Littora, et internos peragremus ubique recessus:
 Pamphyliam et Lycias urbes, Lyciaeque propinquos
 Caras, et Aegaei confines aequoris agros:
 Ioniae clarasque domos, Lydosque penates,
 Aeolidosque et Mysorum quondam inclytarura.
 Hinc Rhetoëa iacent Phrygiae clarissima bello
 Littora, principiumque Propontidis Hellestomus:
 Mox Bithynorum fines, quae strictior alter
 Bosphorus Euxinum pontum concludit: at ultra
 Paphlagonum tellus coniuncta est Leucosyrorum,
 Cappadocum et Chalybii ferri praegnantibus agris.
 Inde Lycaoniae Pisidarumque arua, simulque
 Maëones et Galatae medios tenuere recessus.
 Verum ea barbariae nunc tam confusa premuntur,
 Ut neque sint noti fines, neque moenia terris:
 Atque ideo ueteres urbes, et prisca locorum
 Nomina et insignem quondam celebrabimus Iffum,
 Mox intus Cydni diuisam flumine Tharsum,
 Et crassam Soloen Pompei nomine dictam,
 Coryciamque urbem pariter portumque specumque.
 Nec procul Aspendus ripas tenet Eurymedontis.
 Hic etiam Attalici colitur uicina colonis.

LIBER

Cynthia Pergensis simul & Patarcus Apollo:
 Inde Cragiq; iugum, nocturnoq; igne Chimaram
 Terribilem, & Xanthi flauus inquamus arenas:
 Piscosamq; Gnidon potius, claramq; sepulchro,
 Urbem Halicarnassum, & Mausoli nomine regis,
 Aegaeiq; alias memoremus littoris urbes:
 Ionicaq; caput gentis, celebremq; uirorum
 Mileton patriam, & Mycales sub rupe Prienen,
 Cum Colophone Ephesum Latoidos ade superbam.
 Hinc Sardi coniuncta tenent uineta Timoli,
 Clazomenae litus, sinuosos Smyrna recessus.
 Interius Trallis, Philadelphia, Laodicea,
 Pergamus ac Thyatira: sed & clarissima rerum
 Troia sub idaeis radicibus, unde Scamandri
 Et Simoentis aquae uoluuntur in Hellespontum.
 Antandrus posthac subit, inq; Propomidis oris
 Cyzicus, extremoq; iacens Nicomedia Porto.
 Hanc supra ad boream sunt & Chalcedones agri,
 Atq; Heraclei fines, ubi dicitur olim
 Cerberon Alcides ferro durisq; catenis
 Ex Acheronte imo superas traxisse sub auras.
 Niceam Ascanius, sed Prusum illustrat Olympus.
 Inde Cythoriaco cum monte uidebis Amastrim,
 Et Teuthranteos fines, notamq; Carambini

TERTIVS.

Moxq; Sinopenſes medijs ſpectantur Amiſi
 Partibus, irriguiſq; aſſueta Themifcyra campis,
 Hic & Amazonidum prope flumina Thermodoontis
 Caſtra fuſſe ſerunt: extrema in littora Ponti
 Vertice montano Trapeſus incluſa receſſit.
 Interiore Sebaſtopoliſq; & Amafia tractu,
 Ancyra & Iconium, Derbe, cumq; urbibus ampli
 Amiochenorum, uix nota parte coluntur.
 Hic tamen Aegeo curuis illabitur undis
 Meander, ſimul & cantu celebrata Cayſtri
 Flumina, Pactolo coniungitur aurifer Hermus:
 Vorticibuſq; altis remorata fluenta Cayci,
 Atq; alij ſubeunt non parui nominis amnes.
 Parthenius poſthac, & Haly uicinior Iris,
 Sangariusq; petunt Euxini littora ponti.

His tamen omiſſis pariles uideamus ad ortum
 Armeniae tractus, praefecturasq; potemes,
 Et Pariedri altos apices, montesq; Ceraunos:
 Vltcriuſq; auro celebratam & uellere Colchim.
 Aſt Albanorum medios includit iberos
 Planicies, finem Cyro quae ducit ab amine,
 Et premit coas Hircano littore partes.
 Samoſata Euphratis ripas, Melitenaq; rura,
 Tigranocerta tenet colles, Artaxata campos.

LIBER

Cassia quæ præcep̃s ad littora fertur Araxes.
 Inde Dioscorias in finibus Heniochorum,
 Mercibus externis & uocum mille figuris
 Inclyta, latifluas despectat Phasidis undas.
 Nec procul Hermonassa uetus, uinclisq; Promethei
 Caucasus, ac niuib; syluisq; grauat; opacis.
 Essedones Colchis accedunt, moxq; Coraxi,
 Cimeriaq; graui pressæ caligine terræ.
 Inde Melanchlenis Maotidos accola Sindon
 Iungit laxamatas Scythici prope fluminis oram.
 Quin & Hyperboreos montes, Scytiaq; niualis
 Interiora tenent uariæ sine limite gentes.
 Prima Arimaſporum gryphis inimica propago,
 Finitimi quoq; Amazonicæ telluris Alani:
 Adde & Arimphaeos Iaxartarumq; recessus,
 Hippophagos, Anthropophagosq;, Galactophagosq;,
 Quiq; intus folijs depectunt uellera Seres.
 Multaq; præterea Scythicæ cognomina gentis,
 Quas procul à Tanai boreali parte iacentes,
 Immenſus mediam percurrens aſida terram
 Taurus ad extremum diſcludere dicitur ortum:
 Taurus, qui dites populos terrasq; potentes
 Indorum tepidos late ſpeculatur ad auctros.
 Hic iacet emporijs tellus opulenta marinis,

Fertilis

T E R T I V S.

Fertilis omnigenum rerum: semperq; uireni
 Fronde nemus bifera crebros parit arbore fructus,
 Multaq; uastarum nutrit portenta ferarum.
 Nullæ illic hyemes, sed sol æstate perenni
 Vicinis radijs uernantia temperat arua.
 Atq; ideo multæ gentes & maxima regna,
 Sinarumq; solum & Chryse peninsula. sed quis
 Omnia barbarici tractus longeq; remoti
 Nomina, tam tenui ualeat percurrere uersu?
 Indica cis rapidum spacioſo flumine Gangem
 Terra, Palimbotrosq; Chelonophagosq; colonos,
 Bracmanesq; tenet, mox duos Gymnosophistas,
 Bucephalæq; urbis fines, Nysamq; superbam,
 Quam Bacchus quondam primis orientis in oris
 Condidit: at Macedo non inferiora reliquit
 Oppida, transgrediens armis uictoricibus indum.
 Haud procul oceani per littora flexa, Gedrosi,
 Carmaniq; iacent, & florentissima regna
 Persidis: ulterius Chaldeorumq; penates,
 Orchoa, Persepolisq; simulq; Hecatompylos urbes,
 Susarumq; arces, Babylonicaq; arua coluntur.
 At in secessu duplici circumdata tellus
 Aequore, Petraeos montes, desertaq; passim
 Iugera, felicesq; Arabum distinguere campos

LIBER

Dicitur, hæc Nabataeorum procul intus ad ortus,
 Panchæumq; solum, Pygmaeorumq; phalanges
 Terribiles gruibus spectat, pinguesq; Sabæos.
 Hæc thuris lacrymas, & odores pascit amomi,
 Cinnamaq; costumq; simul, casiaq; saporem,
 Et nardi fruticem, ac stillantem cortice myrram.
 Nunc Sarraceni redolentibus undiq; campis
 Rura tenent, Mechamq; superstitione potentem,
 Atq; alias celebres dictis in partibus urbes.
 Sed nos Hyrcani repetemus littoris oram,
 Assyrios, Medos, Hyrcanorumq; colonos,
 Cyropolinq; arcem, Niniq; ad Tigridis undas
 Moenia, & Ecbatanis iunctam Ctesiphonta uetustis,
 Arsaciaq; urbis tractum, longeq; remotos
 Bactrorum populos, Paropanisdumq; recessus.
 His Arianorum gentes, Parthosq; fugaces,
 Sacharumq; domos, Arachosiaq; insuper aruae
 Multaq; si libeat, Latiae non cognita linguae
 Oppida, iam dictis poteris coniungere terris.

Africa nunc sequitur feruore notabilis ipso,
 Vasta, minusq; frequens, tantum foecunda ferarum,
 Interius quâ sol medius nullas iacit umbras,
 Vruntur flammis, siccisq; teguntur arenis
 Deserti tetro serpentum afflamine campi:

Quodq;

T E R T I V S.

Quodq; die solis uiolento incanduit aestu,
 Humida nox reficit, paribusq; refrigerat horis.
 Sed notam Libyci peragranes littoris oram,
 Solis ab occasu, solis uideamus ad ortum,
 Anteiq; domum Tingin, constructaq; Mauris
 Oppida, tum stellis humeris Atlantæ ferentem:
 Vnde Molucha fluit, Maluæq; propinquior unda.
 Hic simul Icosium Cartennæq; arua coluntur,
 Pluresq; indigenis noti cognominis urbes.
 At numidas fines præterfluit Amsaga: post quem
 Hipponis geminæ Colopisq; uidebis utrinq;
 Moenia, Rusicadæq; solum, sedemq; Siphacis
 Longius à pelago Cyrtam, & quos Tabraca campos
 Incolit: hinc Vticam & magnæ Carthaginis urbem
 Bragada limitibus nimium discernit iniquis.
 Mox geminæ Leptis tractus, Syrtiq; propinqua
 Clupea cum Taphris, ubi fundit in æquora Triton
 Collectas fluuio ternisq; paludibus undas.
 Hic circum gentes Nasamonum, Punica late
 Terra patet: mirumq; nimis quod inhospita Syrtis
 Littora Lotophagum diris incingit arenis.
 Proximus hinc sequitur Cinyps, aræq; Philænon.
 Mox ad deuexum penitus Catabathmon habebis
 Pentapolis tractum, & claram Ptolemaidis urbem,

LIBER

Hesperiam, Arsinoenq; simul, mediamq; Cyrenen,
 Ammonisq; domum, & geminam procul intus Oasim.
 Marmaridæ posthac passim sine mœnibus ullis
 Vilia dispersi subeunt magalia ciues.

Inde Paratonium Marcoticaq; arua sequuntur,
 Cum campis Aegypte tuis, qui littora rubri
 Vasta tenent pelagi, longoq; ex ordine tractu
 Aethiopum terris patrium clauduntur ad austrum.
 Hic perhibent moles per iugera multa iacentes
 Pyramidum celsas superare cacumine nubes.

Hic Psammettichi regis labyrinthius error:
 Pluraq; non minus his extant memoranda. sed ultra
 Urbis Alexandri pariter, ueterisq; Canopi,
 Et Pelusiæ gentis prope littora fines,

Ac procul à pelago celebres recitabimus urbes:
 Antiquæ Memphi iunctam Babylona recentem,
 Bubasti, Taneos, claramq; Hyperionis arcem,
 Hermopolinq;, Cynônq; polim: mox deinde uidebis
 Intus ubi Nilus Cancris secat astra, Syenen,
 Centipores Thebas, cultamq; Diospolis aulam,
 Et crocodileis exercita Tentyra monstros,
 Omnigenumq; deum dictis procul oppida terris.

Inde sub Aegypto minus hospita solis ob æsum
 Terra iacet campi longe lateq; patennis,

Monstrorum

T E R T I V S.

Monstrorum domus, & rapidis loca subdita flammis.
 Decolor Aethiopum populus per littora sparsim
 Obtinet arduos vario cognomine tractus.
 Troglodytarum cultis hac parte cauernis
 Lucifero primi Blemyæ iunguntur ab ortu.
 Ast Agisimba procul gelidis discedit ab arctis,
 Atq; umbras rerum uicinos iactat in austos.
 Hic memorant Nilum Lunæ de montibus ortum.
 Per uarios riuos uastisq; paludibus auctos,
 Hinc Elephantinamq; urbem, lateq; patentem
 In medio Meroën concludere: proxima sed post
 Aegyptus latis spaciante flumine campis
 In pelagus Pharium septena per ostia fundit.
 Interius deserta tenent nudi Garamantes,
 Mox Elephantophagiq; Anthropophagiq; feruntur.
 Et Gamphasantes timidi, Satyriq; petulci.
 At procul hesperium late per littora tractum
 Atlantesq; feri, Getulorumq; coloni,
 Nigritæq; habitant, simul & phaurusia pubes:
 Insuper & plures alibi: sed promptius altis
 Nubibus, & nitidis dederim cognomina stellis,
 Quam totidem populos, linguas, faciesq; locorum,
 Regnaq; terrarum, cumq; ipsis oppida campis,
 Apricos montes, & opacis undiq; syluis,

LIBER

Stagnantesq; lacus, & crebri uorticis amnes,
 Littoraq; & gratos possum comprehendere portus.
 Has tamen è multis uariarum nomine rerum
 Percurri breuiter mixtas regionibus urbes.
 Quarum pars superest prisco sub nomine, pars est
 Excidij deleta: locisq; manentibus iisdem,
 Per totidem linguas & secula temporis acti
 Nomina diuersis causis mutata feruntur.

Nunc locus oceani, quæ sunt à Gadibus usq;
 Auroram, & totum quæ circumplectitur orbem
 Nereus, æquo: eis ambitas dicere terras
 Fluctibus. extremo terrarum fine coluntur
 Cassiteri uenæ celebres grauiore metallo.
 At procul Hybernis succedunt Anglica regna,
 Littoribus Scotiæ coniuncta: sed Anglia primam
 Londinum, & claras per littora continet urbes.
 Orchades hinc multæ numerantur, & ultima Thule.
 Atq; in secessu propior Selandiæ tellus,
 Vltior Scythicus boreali frigore pontus
 Horret inaccessus glaciæ densisq; pruinis.
 Multæ autem terræ solis redeuntis ad ortus
 Vndiq; laudatis habitantur in æquore campis:
 Sed uix nomen habent peregrinis uersibus aptum,
 Taprobaneq; orbis medium sortita recessum,

Lucibus

T E R T I V S.

Lucibus æquatis depressos conspicit axes.
 Hanc circum oceano uariarum altrice ferarum,
 Quin & Erythræo plures memorantur in alto.
 Gorgonis hinc sedes, & inhospita tecta Medusæ
 Hesperio tractu surgunt: mox arua beata,
 Et fortunatæ sparso sine semine terræ.
 Est etiam ulterius non uisa prioribus annis
 Insula, diues opum cultuq; immanis agresti,
 Quam lucri studium, rerumq; cupido nouarum
 Prima sub extremo conspexit sole cadente.

Illa tamen ualeant: iam nunc propiora sequuntur.
 Herculeoq; freto positis utrinq; columnis,
 Intromissa fluunt per apertas æquora terras,
 Extantesq; uagis campos mirantur in undis.
 In primis Ophiussa mari consurgit Ibero,
 Cumq; ebusitanis balearica regna colonis,
 Atq; aliæ plures passim sine honore iacentes.
 At breuib; spacijs despectat corsica tellus
 Littora Sardinie: Tyrrhenum deinde per æquor
 Pontia cum Prochyta, Capræ, Planasia: moxq;
 Scylla ferox canibus, simul & Zanclea Charybdis.
 Ausonie Siculeq; tenent confinia terræ.
 Inde Pithecusæ, Lipara & Vulcani, post quas
 Strongyle, & innumerae penitus uisuntur in alto

LIBER

*Insulæ: ante alias sed enim præstantior (olim
 Cyclopum Cererisq; domus) Trinacria montes
 Finibus extremis diuersa per æquora fundit,
 Cumq; Peloriade Lilyben, uastumq; Pachynum:
 Interius celebrem flammis uiuacibus Actnam,
 Atq; Erycis templum, & claras amplectitur urbes,
 Messanam, Catinam simul & megarensia rura,
 Cumq; Syracusis Drepanum, notamq; Panormum,
 Tauromenon, Camerinã, Agraganta, Leõtion, Hyblam.
 Sunt etiam Adriaco Diomedis nomine dictæ,
 Et quas Ionium late circumfluit æquor,
 Phæacum sedes Corcyra, & littus Echinae
 Insula mox Cephalenorum, & nemorosa Zacynthus,
 Illustrisq; Ithaca, & Strophades quas dira Celæno,
 Harpyiæq; aliæ quondam tenuisse feruntur.
 Hinc Theganusa iacet, Veneriq; dicata Cythera,
 Insuper & Salamis, propiorq; Aegina: sed intus
 Myrtoum Sporades fluctu circumsonat æquor,
 Nisyron, Olearon, Theram, Melonq; rotundam,
 Syron & Hippurim, Patmon, uiridemq; Donysam:
 Inde Lebynthon & Icariam, sparsasq; per altum
 Cycladas, albentemq; Paron, planamq; Seriphon,
 Mox Delon Mycone celsa Gyaroq; reuinctam,
 Florentemq; Cythnon, Sicynnon, sacramq; Lyæo
 Naxon,*

T E R T I V S.

Naxon, et hinc Siphnon, Rhenen, mox Tenō et Andrō.

*Separat Aonijs procul hinc Euripus ab oris
Euboicas urbes, Chalcin, niueamq; Caryston,
Ceneiq; iugum, infidumq; Capharea nautis.
Adde tot Aegæo distinctas æquore terras,
Sciathon & nitidis letam Peparethon oliuis,
Tum Scopelon, Scyrum, & Vulcani mœnia Lemnum,
Threiciamq; Samum, Tenedon, mox Chion et Imbron,
Et Mitylenæam spacioſo littore Leſbon,
Iunonisq; domum, ſed Aſtypaleia rura,
Carpathijq; maris Rhodiorum & Apollinis urbes,
Lindon, Ialyſonq; ſimul, ueteremq; Camiron.
Illuſtrant etiam Creten hecatompolin urbes,
Lyctus & hinc Gnoſus, Cydon, Gortyna, Lycæſtus,
Atq; aliæ, quarum uix nomina nota ſuperſunt:
Ida Iouis cunæ, & Dictæi culmina montis,
Hisq; Samonion adiunges, Criuq; metopon.
Iſicus inde ſinus Cypri complectitur urbes,
Cum Salamine Paphū, grauidamq; Amathunta metallis.
Sed quid nota ſequor? multæ ſine lege iacentes
Inſulæ oceano in magno, medioq; profundo,
Partim homini cultæ, partim deſerta ferarum
Paſcua, neglectis pelagi clauduntur in oris.
Quedam iam celebres, olim ſine nomine terræ*

LIBER

*Multarum nec honor priscus, neq; nomen habetur,
Sed libet hoc portu fessas subducere naues.*

RVDIMENTORVM COS- mographicorum Liber IIII.

POSTquam præcipuis coeli terræq; marisq;
Partibus inuēcti, uerboq; creata potenti,
Humanæq; manus monumenta stupemus & artem:
Nunc propiora sequi, mundumq; uidere minorem,
Et quicquid propter talem deus ipse creauit,
Ingeniumq; hominis longo quæ repperit usu
Dicere pergemus: superem modò nomina rebus.
Principio terræ domiūum, rerumq; potentem,
Præstantem specie, fortunatumq; superni
Numinis aspectu, quamuis damnauerit error
Impius, & diræ subiecit corpora morti:
Non tamen ingenue penitus uestigia formæ,
Nec data cesserunt diuinæ semina mentis:
Quæ solus nouit, solus scrutatur ab alto,
Qui regit affectus uarios, animisq; uigorem
Suggerit, & corpus magnis uirtutibus implet.
At nobis breuiter, quæ sensibus undiq; nostris
Occurrunt notæ referentur carmine partes
Corporis & summo quæ sunt à uertice membra.

Sanguis;

Q V A R T V S.

Sanguis, adeps, cerebrū & pingui cum carne medulla,
 Venarūq; uiae graciles, arteria, nerui,
 Ossaq; membranae, sudoriferiq; meatus,
 Et cum uisceribus distinctae in corpore fibrae.
 Moxq; decus capitis uultus, geminaq; lucerna
 Corporis, & custos tenerae palpebra pupillae.
 Occiput atq; aures, cilium, caluaria, nasus,
 Maxillae duplices, & frons sacra pudori.
 Temporaq; & nares. calami stratiq; capilli,
 Elatumq; supercilium, promissaq; barba.
 Mandibulanq; tegens mentum, labiumq; decorum,
 Os hominis, rostrumq; auium, rictusq; ferarum.
 Hinc guttur subit, atq; imo tonsilla palato,
 Et gula dependens à faucibus, inq; recuruis
 Gingiuis dentes, septae munimina linguae.
 Affinis iugulo ceruix, collumq; superbum,
 Spinaq; uertebreis toto firmissima dorso,
 Brachia cum scapulis, humerus, manus, ulna, lacertus,
 Musculus, axillaeq; cauae, cubitiq; sequentes,
 Palmaq; cum digitis, index cum pollice, uerpus,
 Sinciput atq; uterus, cutis, & cum uentre papilla,
 Et uentris medium, atq; extremi corporis ungues.
 Hinc laterum robur costae, praecordia, mammae,
 Intestinorum series, cordisq; recessus,

LIBER

Splen cum felle, iecur, pulmo simul ilia, lumbi,
 Et fons morborum stomachus, uescica, renesq;
 Pectora cum pugnibus, & edax cum clunibus aluus,
 Mentulaq;
 & femorum partes cum cruribus: inde
 Vulua, nates, inguen, matrix, præputia, testes,
 Cum genibus tali, & gemino cum poplite sura,
 Plantaq;
 cum pedibus, robustaq;
 tibia, coxæ,
 Postremiq;
 simul calces, & quicquid in ipso
 Corpore diuersum superest, propriumq;
 ferarum:
 Concha, pilus squammæ cum pennis, uellera, setæ,
 Ungula, cumq;
 toris palearia, pellis & armi,
 Cornua cum cristis, mox cauda, proboscis & alæ.

Sed dum præcipuos memoramus corporis artus,
 Sensim ad res alias uentum est: pariterq;
 uidendæ
 Quadrupedum species, sæuarumq;
 ordo ferarum,
 Iunctaq;
 reptilium uarijs insecta figuris,
 Squammigerumq;
 genus pisces, pictæq;
 uolucres:
 Et quicquid natum tellus habet, aër & unda,
 Atq;
 hominis pedibus subiectum, plurima passim
 Sponte sua confert securæ commoda uitæ.
 Principioq;
 duces, aries, & taurus, & hircus,
 Mox equus & mulus, uerres, maialis & agnus,
 Inde sues, ueruex, cumq;
 ægris porcus asellus,
 Lanigeriq;
 greges ouium, petulansq;
 capella,

Bubalus

Q V A R T V S.

Bubalus ac barrus, uitulus, bos, uacca, caballus,
 Capreoli, leporesq; leues, & odera canum uis,
 Armenia tigres, iracundiq; leones,
 Cumq; lupis urfi, lynces, panthera, camelus,
 Simius, ichneumon, erinaceus, hmnulus, histrix,
 Rhinoceros, elephas, crocodilus, cercopithecus,
 Tragelaphusq; hippopotamus cum dorcade ceruus,
 Sæuus aper, uolucresq; ibices, pardiq; feroces,
 Syluestresq; onagri, uulpes, leopardus & urus,
 Talpaq; luce carens, crocuta, scururus, hyæna,
 Castores amphibij, lutræ, damæq; fugaces,
 Murilegi fêles, sorices cum maribus atq;
 Mustelis, glires, uiuerra, cuniculus, hædus:
 Ignotæq; aliæ species atq; ora ferarum,
 Quæ passim uarius sine nomine procreat orbis.
 Corporis exigua sum & quæ mole feruntur,
 Fucus iners, apiumq; genus, uestpaq; nocentes,
 Infestumq; crabro pecus, atq; infestius æstrum,
 Muscæ, culex, bruchus, cynomya, teredo, locusta,
 Atq; hyemis formica memor, segnisq; cicada,
 Blattaq; papilio, tineæ, & cum cimice bombyx,
 Pyraustæ simul & nitidis lampyrides alis,
 Curgulio, campe, conuoluuulus atq; cerasfes,
 Hinc cruca, pulex, & amica cruoris hirudo,

LIBER

Stellio, lumbricus, scarabeus, araneus, aspis.
 Scorpius, aspectuq; nocens basiliscus, echidna,
 Cochlea, & infestus serpens, bufonibus & hydrus,
 Tum domi porta subit testudo, lacerta, dracones,
 Tippula, rana, grauis bufo, salamandra, rubeta,
 Cantharis ac limax, scolopendra, phalangia, gryllus.
 Quinctiam liquidis quaedam pascuntur in unais,
 Ostrea cum conchis, cancer cum murice, perca,
 Cetus, amansq; hominis delphinus, phoca, balena,
 Versicolor polypus, cum passere salpa marino,
 Carpio cum scombris, & cum torpedine rhombus,
 Cumq; halece scarus, murenaq;, sepia, salmo,
 Gobijs, aurataq;, acipenser, mena, silurus,
 Tynnus & anguille, canis, & cum mugile congrus,
 Hinc lupo ac barbo, mulusq;, echeneus, hirundo,
 Quiq; ferunt alijs accepta uocabula rebus.
 Inde genus uolucrum coelo quod gaudet aperto,
 Anser, anas, perdix, turdus, gallina, palumbes,
 Nisus & accipiter, motacilla, monedula, miluus,
 Psittacus hinc sequitur, pictusq; nitentia pennis
 Corpora pauonum, phasianus, turtur, hirundo,
 Vocales merulae, fringillaq; frigore gaudens,
 Regulus, halcyonesq; & sturnus, alauda, coturnix,
 Attagen atq; apodes, philomelaq;, passer, acanthis,

Pica

Q V A R T V S.

Pica loquax, aquilæq; leues, & garrula cornix,
Graculus & picus, cuculus, curruca, columba,
Gryphes hyperborci, phoenix simul ardea, cygnus,
Struthius ac falco, & cum porphyryione, pygæus,
Aëriæq; Grues, longoq; ciconia rostro:
Hinc fulica atq; parix, uultur, ficedula, mergus,
Et cristatus epops, ibisq; infesta colubris,
Noctuaq; & meropes, bubo funestus, & otus,
Nycticorax, ululæ, strix, uespertilio, coruus,
Quæq; locis alio uiuunt sub sole remotis,
Et peregrina tenent cognomina. Protinus illis
Quicquid in Alcinoi syluis, & Adonidis hortis
Crescit, hamadryadum saltus, uiridesq; napæas,
Et quas immenso tellus producit in orbe,
Vallibus aut campis, fluuijsq; & montibus altis,
Per uarias species nectemus in ordine plantas.
Primaq; citrus adest, mox cedrus & innuba laurus
Hinc acer & ficus, pinguesq; sequuntur oliuæ,
Pampineæ uites, & amictæ uitibus ulmi,
Persicus atq; pirus, sambucus, amygdalus, ornus,
Sacra Ioui quercus, frondosaq; tegmine fagus,
Castanea q; simul coryli, patulæq; uiglandes,
Bdellia, lentiscus, fructuq; onerata rubenti
Arbutus, & lentæ uictoris præmia palmæ,

LIBER

Populus & præcox cerasus, nodosaq; cornus,
 Et platani steriles, curuataq; glandibus ilex,
 Hinc abies, pinusq; uirens, labrusca, cupressus,
 Esculus ac tœdæ pingues, ferulaq; minaces,
 Molle filer, piceæ, malus, terebinthus: at inde
 Taxus & amnicolæ salices, lentæq; genistæ,
 Mespilus & morus, larix, oleaster, arundo:
 Mox hebenus, lotusq; & spinis prunus acutis,
 Et cum iuniperis cytisi, fatuaq; mariscæ:
 Hinc tilia molles, & fraxinus utilis hastis,
 Horrentesq; rubri, simul & uiburna, chamædrys,
 Cum rusco sorbus, cum spino myrtus & alnus,
 Perpetuoq; uirens buxus, tenuesq; myricæ:
 Milleq; pomorum species, quibus optima tellus
 Expromit uarios ima radice sapes,
 Cum nucleis resinam, & maturo semina fructu,
 Cumq; acinis baccas, glandesq; uuasq; nucesq;.
 Hinc frutices simul & nitidæ cum floribus herbæ,
 Balsama cum casia, thus, myrraq; nardus, amomum,
 Acacia & moly, mox dira aconita sequuntur,
 Narcissus, uiola, & nimium rosa plena pudoris,
 Caulalis, cœnamthe, rododaphne & amaracus iris,
 Acorus, hyssopusq; althæa, lauendula, caltha,
 Fœniculumq; anisumq; chelidoniumq; crocumq;,
 Rugosum

Q V A R T V S.

Rugosum piper, & pallentis grana cumini,
 Et cum lactucis caryophylla, zingiber: inde
 Ozima chærophylumq; immortalesq; amaranthi,
 Et satureia thymi referens thymbræq; saporem,
 Salvia, dictamnus, blittum, colocasia, sandyx,
 Peucedanumq; apiumq; melanthia, petroselinum,
 Ambrosia, & bacca semper frondentis acanthi,
 Capparis & tristes inula, corruda, sinapis,
 Artemidisq; chamæpityosq; atq; achrados herba,
 Allia cum cepis, coriandra, papauer, anethum,
 Corchorus in lachanis, carex, absinthia, spelta,
 Rutaq; serpillumq; & suaue rubens hyacinthus,
 Silphion, andrachne, raphanus, nasturtia, caules,
 Brassica cum rapis, cyperus, spinachia, porrum,
 Pisa, fabæ, ciceres, reliquiq; leguminis ordo,
 Ordeaq; & milium, far, chondrus, auena, siligo,
 Infelix lolium, uicia, tristisq; lupinus,
 Triticeæ messes, & humi nascentia fraga,
 Cum foenugræco staphylinus, aristolochia:
 Hinc eruca salax, scolymus, satyriq; gemelli,
 Marrubium, panicumq; & hyoscyamus, sagapenum,
 Lapsana, uerbascum, plantago, anchusa, simulq;
 Esula cum betis, solanum, strychnus, oryza,
 Lilia, mentastrumq; euphorbia, centaurea,

LIBER

Abrotanum, fefeli, mox & cynoglossa sequuntur,
 Asphodelus, similax, eryngion, enneaphyllon,
 Pulegij, nepetæ simul & borraginis herba,
 Bettonica & scandix, muscus cum rore marino,
 Inde meliphyllon, phanaces, scammonia, scilla,
 Solsequium, graueolens cunila, ac uerbena, pyrethrum,
 Hellenium, lupulus, buglossa, filix, adianthum,
 Errantes hederæ, lapathus cum baccare, malua,
 Menta, leonpodion, lentes, niueumq; ligustrum,
 Cum rutilis ebuli baccis, melilotus, hibiscus,
 Intybus atq; atriplex, boletus, tubera, fungi,
 Asparagi, pepones, bulbi, gelidusq; citrullus,
 Et tenero cucumis, longoq; cucurbita collo,
 Saxifraga, uriganum, mox glycyrriza, melones,
 Granaq; pæonia, uacinia, costus, aizon,
 Anthemis, & uiscum quod non sua seminat arbor,
 Ptisana, symphytonq; cichorea, myriophyllon,
 Clematis atq; aloë, ladanum, hypericonq; foratum,
 Hinc siser, helleborusq; duplex, & noxia succo
 Galbana, lonchitis, mox camphora, titthymalusq;
 Mandragoræq; simul flores & mœsta cicuta,
 Spinaq; cum rusco, paliurus, lappa, triphyllon,
 Carduus ac tribulus, rhamnusq; urtica, fufelus,
 Cum pentaphyllo saliuca, dracunculus: inde

Cannabis

Q V A R T V S.

Cannabis & spartum, linumq; , anagyris & eruum,
 Iuncus cum scirpo, simul ulua, papyrus & alga,
 Stirps, radix, folium, flores cum cortice, rami,
 Spicaq; cum siliquis, stipuleq; & culmus, arista.
 Sed quis cunctarum uires & nomina uerbis
 Explicet, aut possit totidem discernere formas?
 Cum plures herbae quam nomina: proinde relictis
 Naturæ rebus, magis explorata sequemur.

Atq; magistratus dicemus & officiorum
 Nomina, & artificum diuersas ordine sectas,
 Archiduces, comites, celsum cum principe regem,
 Induperatorem, chiliarchon, & inde tribunum.
 Hinc subit inuicti miles cum casaris armis,
 Satrapa, praefectus, gemino cum consule quaestor,
 Mox proconsul, eques, uexilliferumq; secuti
 Cum ducibus praeco, legatus, scriba, satelles,
 Aedilis, praetor, iudex, equitumq; magister,
 Interrex, censorq; grauis, sanctusq; senatus,
 Patricioq; simul cum dictatore decani.
 Carnusici iunctus centurio, lictor & augur,
 Pontificumq; grauis fido cum praeside coetus.
 Larator atq; uigil, cumq; adituente sacerdos.

Sunt etiam uariæ famosi nominis artes,
 Quis quis uel casu, uel quas ratione secutus:

LIBER

Hinc professorum uenit longissimus ordo,
 Grammaticus, rhetor, dialecticus, inde sophista,
 Astrologus, geometra simul, iurisq; peritus,
 Philosophus, medicus, post musicus atq; poeta,
 Cumq; mathematico socius chirurgus, & acri
 Physicus ingento, uates, phonaescus, aliptes,
 Tibicen, historicus, phrygio, tractator arithmi,
 Bibliopola simul sculptor, cocus, archimagirus,
 Chalcographus, solers pictor, praesagus aruspex.
 Inde propola uenit pariter cum litis amante
 Causidico, post hunc fidicen, uestpillo, magusq;
 Pannifices, fullo, tubicen, figulusq; sequuntur,
 Institor, aurifices, mercator, pharmacopola,
 Mox lapicida, faber, cytharædus, pellio, textor,
 Cumq; trapezitis, fusor, gemmarius: inde
 Vinitor, herbarum legulus, factorq; papyri,
 Athletæ, pugiles, & cum cursore probatus
 Schœnobates, tonsor, chartarius & gladiator,
 Quiq; simul statuas, unguentaq; cribraq; sellas,
 Carbonesq; solent & uitra parare, quibusq;
 Bractea, marsupium, pariter cimenta, sagittæ,
 Plaustraq; carpentumq; dedisse uocabula constat.
 Funificesq; simul sutor, coriarius: & mox
 Oeconomus, lanius, pincernaq; & architriclinus.

Pistor,

Q V A R T V S.

& istor, & hinc molitor, mensarius, & publicanus:
 Tum gladiatorum opifex, & notior hospite caupo,
 Nauta simulq; agilis remex, auriga, uictor,
 Agricola atq; olitor, piscator, uillicus, auceps.
 Hinc durus messor, tornarius, histrio, sartor,
 Mulio & ægonomus, uenator, fossor, agaso,
 Pastor & upulio, mox bubsequa, mango, subulcus.
 Inde gradus ueniunt, & iuncti sanguine cœtus,
 Agnati pariter cognatorumq; propago,
 Affinis, coniunx uxor, procus atq; maritus,
 Cum socero, sponsusq; gener, socrusq; nurusq;,
 Sobrini, patruusq; grauis, geminiq; parentes
 Cum genitrice pater, matertera, consobrini,
 Germaniq; simul fratres, grataq; sorores:
 Hinc patruelus adest, natiq; simulq; nepotes,
 Mox & auus proauusq; & amunculus atq; gemelli,
 Fratria cum leuiro, iunctusq; sororius: inde
 Vitricus, atq; audax sequitur cum glorie nouerca.
 Priuignus pariterq; amita atq; amitinus: at ultra
 Patronusq; reusq; cliens, testator & hæres,
 Et cum legitimo paruus tutore pupillus.

Nunc simul ingenijs clarorum inuenta uirorum
 Instrumenta, operum uariis quæ postulat usus:
 Et structurarum partes, luxusq; tegentis

LIBER

Corpus, & escarum percurreret nomina carmen.
 Quinquam hæc de multis sint pauca uocabula rebus:
 Mensa, tripas, flabrum, catinus, scutella, canistrum,
 Vrcus ac scyphus, mox amphora, cantarus, urna,
 Olla, lebes, cacabus, discus, sartago, patella,
 Arca, lagena, cadusq; & coctu fidelia limo,
 Libra, calix, modius, crater, lanx, quadra, salinum,
 Pocula cum calathis, guturnia peluis, amussis,
 Et cum pistillo, mortaria, follis, ahenum,
 Fuscina, marsupium, & firmis carchesion ansis:
 Inde ueru, coclear, chytropus, mantile, paropsis,
 Cupaq; cum loculis, cyathi, pateraq; capaces:
 Mox infundibulum, culter, craticula, funda,
 Mappa simulq; abacus, lychnus, cum forfice, cribrum,
 Atq; Cytoriaca plenæ cum pyxide cistæ.
 Tessera cum talis, agilis pila, deinde fritillus,
 Tibia, testudo, cytharæ, tuba, fistula, plectrum,
 Dux laterna uia, speculum, candelabra, fistrum,
 Stragula, lodices, lectus, substrataq; mollis
 Culeitra, puluinar, cunabula, sponda, scabellum,
 Scrinia, cervical, iunctisq; aulea tapetis,
 Circinus, ampullæ: mox dentiscampia, corbes,
 Antlia, rastelli, mulctrale, catena, batillum,
 Fusus, uerticulumq; colus, glomus, annulus, orbis,

Filaq;

Q V A R T V S.

Asiaq; pecten, acus, simul addita licia telæ,
 Hinc dolabra, limæ, cum forcipe, malleus, incus,
 Ascia cum terebro, cuneus cum cote, securis:
 Tum runcina, scopæ, fabrilis scalpra, dolones,
 Torcular, & prælum, ac dentata lamina ferræ,
 Sarcula, uentilabrum, & triplici cum falce bidentes,
 Carpentum, temo, currus, rota, uomis, aratrum,
 Arbuteæ crates, & mystica uannus tachi,]
 Stiuaq; cum radijs, buris, ligo, canthus & axis:
 Hinc saccus, dolium, contextaq; fiscina uirga.
 Gausape, mox restis, pluteus, lectica, cylindrus,
 Tribulaq; traheaq; & iniquo pondere rastro,
 Sella quoq; & phaleræ, strigiles, furcæq; bicornes,
 Calcar cum stimulis, & ephippia, frenæ, capistrum,
 Retia, muscipulæq;, amites, pedicæ, atq; matellæ,
 Verriculumq;, auidisq; uoratus piscibus hamus,
 Hastaq; cum clypeo, gladius, uagina, bipennis,
 Claua, simulq; arcus, & plena pharetra sagittis,
 Pugio, bombardæ, catapulta, balista, flagellum,
 Mantica, malluium, trochus atq; nouacula, parma.
 His quoq; diuersæ succedunt ordine partes,
 Aedibus in cunctis quæ plusuè minusuè struuntur:
 Porticus, aula, domus, pauimentum, limina, postes,
 Ostia, uestibulum, & bifores cum cardine ualuæ.

LIBER

Atria, triclinium, puteus, coenacula, scamnum,
 Cum locuplete penu stabulum, uiuaria, cellæ,
 Hinc hypocausta, bases, camerae, celsæq; columnæ,
 Iunctaq; cum caueis apotheca, cubilia, fornix,
 Carcer, & effosso deducta cloaca canali:
 Inde peristylum, testudo, gynæcion, antes,
 Cum fundamento paries, liquearia, portæ,
 Ianua, & interior postica, fenestra, lacunar,
 Pessulus atq; seræ, clauessq; repagula, uectes,
 Pergula, scala, gradus, podium, præsepe, caminus,
 Moxq; culina, focus, fornax, sumaria, furnus,
 Hortus & impluium, granaria, balnea, turres,
 Arca, protectum simul & subgrundia, culmen,
 Scandula cum trabibus, tegulaeq; & tignus, & imbrex,
 Horrea, cancelli, & summi fastigia tecti.

Sunt etiam naui partes, & multa supellex,
 Malus, & antennæ transuersis cornibus, unde
 Carbasæ dependent, remi, crassiq; rudentes,
 Transtrorum series, pariterq; harpago, carina,
 Ancora cum rostro proræ, fixusq; repandis
 Puppibus, & certo rectus moderamine clauus.

Indumenta simul uario confecta labore,
 Pellibus & pannis, de bombyce, uellere, lino:
 Purpura, pelliciumq; chlamys, toga, penula, sindon,

Pallia,

Q V A R T V S.

Pallia, diplois, strophium, multicia, peplum,
 Hinc tunicis manicæ sunt, & redimicula mitris:
 Byssus ad hæc, & cum lato sudaria clauo,
 Infulaq; & regale decus diadema sequuntur,
 Bullaq; & interula, stola, flammea, uitta, lacerua,
 Cingulus & caligæ, braccæ, prætexta, tiaræ,
 Balthæus ac thorax, galeæ, mox fibula, cestus,
 Fascia, ciliciumq; & prodigiosa cuculla,
 Fimbria, reticulum, chirotheca, monilia, palla,
 Sandalium, torques, tremulaq; in uertice crista,
 Supparus atq; sagum, loricaq; limbus, abolla,
 Centones, trabeæ, cum cyclade, lena, calyptra,
 Palludamentum, femoralia, bardocucullus,
 Calceus, atq; ocreæ, conus, pileusq; galerus,
 Cum soleis, crepidæ, socci, celsiq; coturni.

Sunt etiam omnigenum delectamenta ciborum,
 Siue ea dura fames reperit, siue ipsa uoluptas:
 Panis & intritum, simul & bellaria, pultes,
 Assaq; cum frixa atq; elixa carne, medulla,
 Condimenta salis, mox & prædulcia mella,
 Saccaron, ossa, garum, tucceta, tomacla, polenta
 Cum pulpamento, scriblita, botellus, & ouum,
 Artocreaq; fauusq; recens, obsonia, manna,
 Pappaq; sarcimen, petaso, placenta, butyrum,

LIBER

Durati sale terga suis, cum sumine, perna,
 Caseus, isficium, succidia, deinde minuta,
 Castaneæq; nuceq; et suaue rubentia mala.
 Hisq; epulis grati miscentur sæpe liquores,
 Hydromel, et mulsum, cereuisia, nectar, acetum,
 Potus aquæ, zythum, cum succo pinguis oliui,
 Cumq; mero, uinum dilutum, ac defruta, mustum,
 Hinc murie latices, et opimi copia lactis,
 Vile serum, uappæq; stupor, siceraq; sapores.

Verum hæc humanæ diuis concessa saluti,
 Morborum ingenti contra pensantur aceruo:
 Quos tandem pariunt uiciati in corpore primum
 Quattuor humores, cholera et cum sanguine phlegma
 Atq; melancholia: et rerum peruersus abusus:
 Namq; aer, cibus et potus, motusq; quiesq;
 Somnus et excubie, replendiq; insuper ordo,
 Affectusq; animi, multum dominantur utranq;
 In partem, et prauo generant moderamine morbos:
 Qui partim chronici, partim dicuntur acuti.
 Hinc tussis, spasmus, tetanus, dyspnoea, catarrus,
 Vuula, singultusq; et cum rauedine rheuma,
 Strumaq; cum gibbo, sycosis, uerruca, cicatrix,
 Vomica, lichenes, uarix, glaucoma, parotis,
 Et cum furfuribus, cumq; intertrigine scyrus,

Lentigo

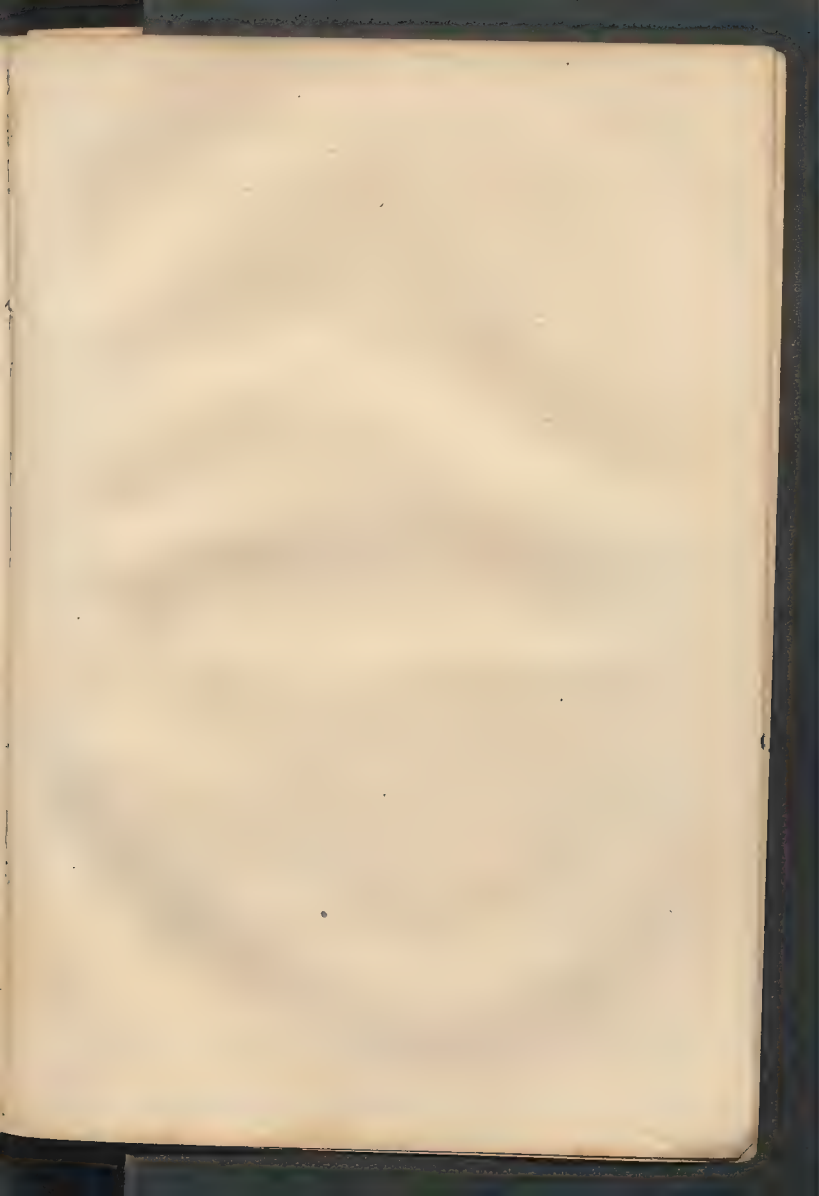
Q V A R T V S.

Lentigo ac scabies, & cum porrigine, p̄sora,
 Phibiriasisq; scatens, furunculus, inq; petigo,
 Et quæ uicini corpus contagia ledunt,
 Mydrasisq; simul madarosis, opisthotonosq;,
 Polypus, & graueolens ozæna, grauisq; coryza:
 Hinc & alopeciam sequitur cephalæa, ueternus,
 Leucoma, ægilops, ophthalmia, branchus & aphtha,
 Trichiasis, uutiligo, simulq; scotoma, synanche,
 Et tactu mentagra nocens, epinyctis & alphos,
 Phthisis, erysipelas, anorexia, syncope & asthma:
 Moxq; paronychiæ morbo subit algos odonton,
 Hemicræna grauis, manuum nodosa chiragra,
 Lepra, elephantiasis, cancer, gangræna, parulis,
 Hernia, prurigo, rhagades, tumidaq; mariscæ:
 Inde gonorrhœæ lubes, stranguria, & horror,
 Ischias, arthritis, phagedæna, podagra, marasmus:
 Tum dysenterici fluxus, & tormina uentris,
 Cumq; diarrœa, licteria, atq; tenasmus,
 Icterus, ascites, simul hæmorrois, & hydrops,
 Bulimus & languens dyspepsia, calculus, ichor,
 Colica, lithiasis, dysuria, mox diabetes,
 Cumq; priapismo, bubon obscœnus: at inde
 Cœliacus morbus, pleuritis, & emcrocele,
 Cardiacusq; dolor, tonsilla, nephritis & anthrax,

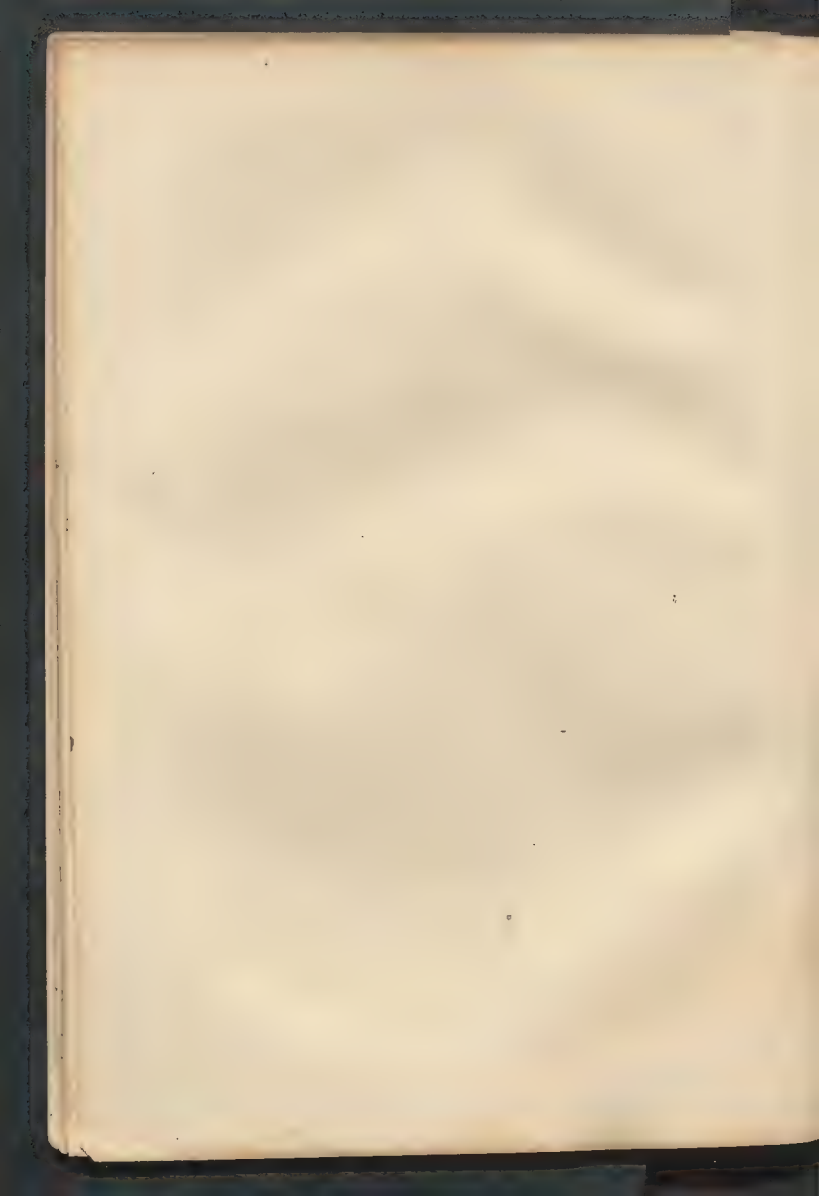
LIB. QVARTVS.

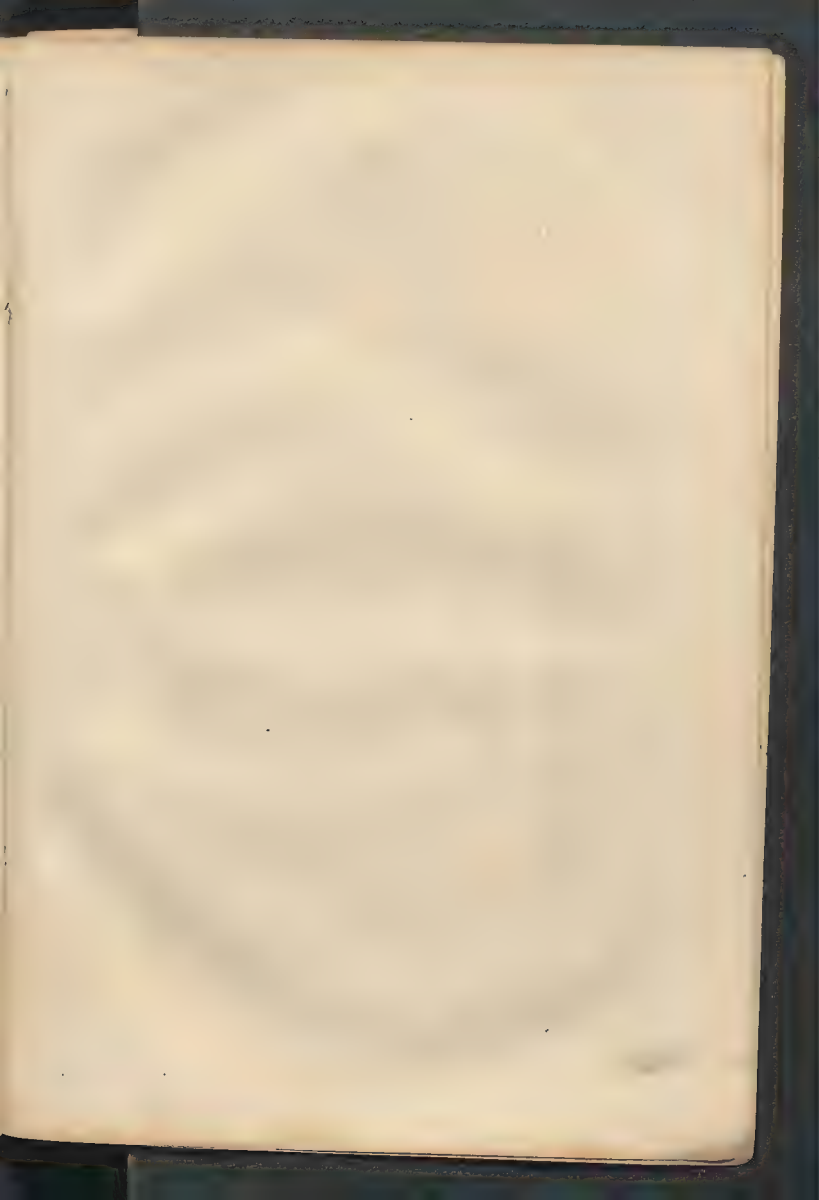
Incubus, hydrophobus, raptæq; epilepsia mentis,
Quem morbum herculeū dicunt, sacrumq; caducumq;
Infaustumq; inter suffragia committalem:
Nec paralysis abest, pariterq; epidemica pestis,
Ecstasis, et mania furor, atq; insana phrenitis,
Ileos, abscessusq; graues, apoplexia morbus
Somaticus: hinc herpes, et condyloma sequuntur,
Exanthema, simulq; oscedo, cachexia, phlegmon,
Pulmonis splenisq; labor, cephalalgia: febres,
Hectica cum putrida, tritæa, et ephemera, caupon,
Quartana, atq; aliæ, quarum discrimina nouit,
Qui solus mundi cunctas speculatur abyssos.
At nos chiliadas rerum numerare parati,
Vocibus in medio priuamur: nec tamen ista
Nomina cum propiis pigeat perdiscere rebus.
Cætera quæ restant, nec sunt numerata sub istis
Versibus, explebunt doctorum scripta uirorum.
Nos quoq; difficili functi mea musa labore,
Cum perculsa graui premerentur pectora fluctu,
Arma inter media, et rabiosam demonis iram:
Carmina nunc alios potius cantare sinamus.

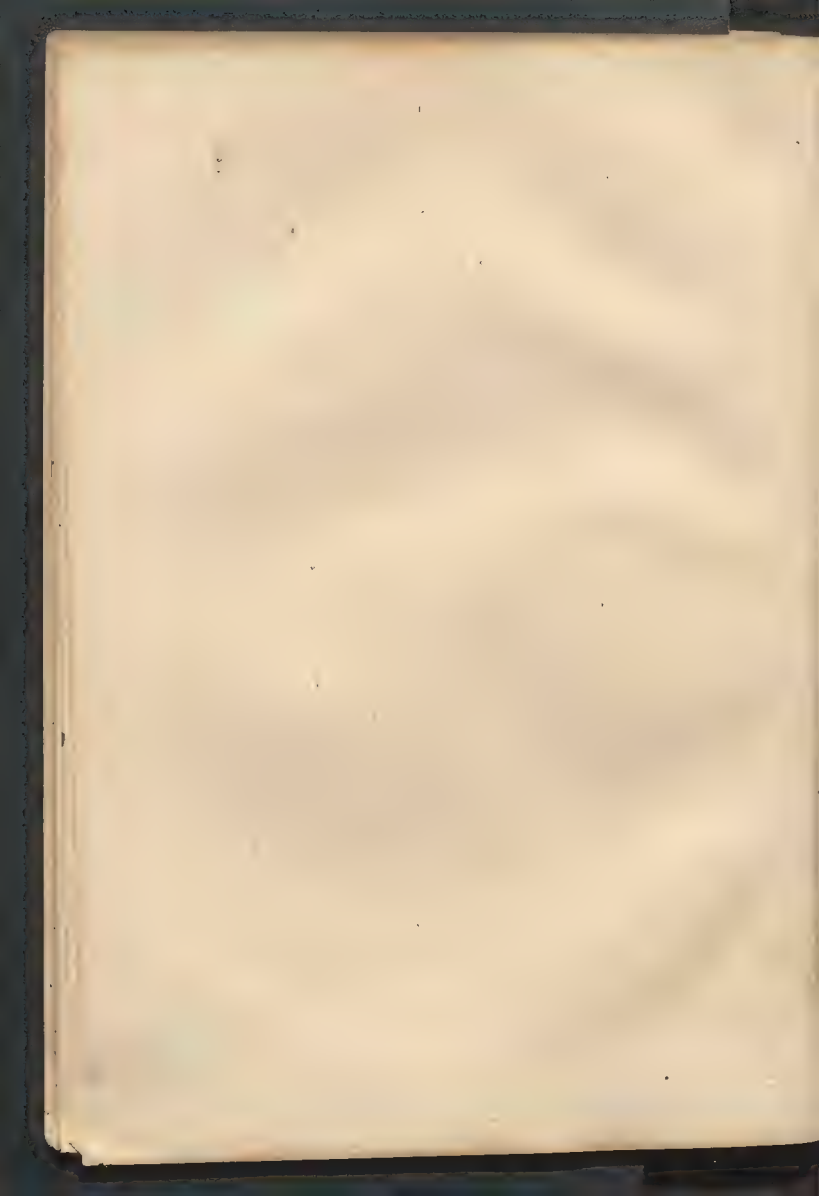
FINIS.

CIRCVLI SPHAERAE

CVM V. ZONIS.

ORDO PLANETARVM

CVM ASPECTIBVS.

REGIONES ET NOMINA VENTORVM.

SEPTENTRIO.

Θρασκίας	Απαρκτίας	Βορέας
Circius	Septētrionarius	Aquilo
	Nord.	

Αργέως
 S. Caurus
 Ζέφυρος
 E. Favonius
 D. Vuest.
 Ο. Λίψ
 I. Africus

Καυκίας
 Helleſpōtius

Απηνλιώτης
 Subſolanus
 Oſt.

Εὐρ
 Vulturius

O R I E N S.

Λιβόνους	Νότ	Εὐρόνοος
	Auſter.	
	Sud.	

MERIDIES.

VNIVERSALIS COSMOGRAPHIA

Climatum

Gradus Latitudinis

SEPTENTRIO

